

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО
„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ”
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – СМОЛЯН”

бул.България 83, Смолян 4700
тел. 0878 58 20 79

www.dgssmolyan.ucdp-smolian.com
dgssmolyan@ucdp-smolian.com
ЕИК 2016195800328

ДОКЛАД И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ
МОНИТОРИНГ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „Смолян“
ПРЕЗ 2021 година.

гр.Смолян, 2021 год.

I. СОБСТВЕНОСТ НА ГОРИТЕ И ПРОМЕНИ В НАЧИНА НА ПОЛЗВАНЕТО ИЛИ ФУНКЦИОНАЛНИТЕ КАТЕГОРИИ НА ГОРИТЕ:

Към 31.12.2021 год. общата площ на ТП ДГС "Смолян" е 28 580 ha, от които държавните горските територии са 16 975 ha. Собственост на частни физически лица са 7 213 ha, частни юридически лица – 1 038 ha, общинска собственост - 828 ha, религиозна собственост - 35 ha и гори върху земеделски територии – 2 279 ha. Данните са взети по предварителен проект на горскостопанския план на ТП ДГС „Смолян“.

II. ИЗВЪРШЕНИ ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ТП ДГС „СМОЛЯН“ (ЗАЛЕСЯВАНИЯ, СЕЧИ (ВИД НА СЕЧТА И ПЛОЩИ), НАПРАВА НА ГОРСКИ ПЪТИЩА, ДР.):

Извършените горскостопански дейности в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян“ през изминалата 2021 година са в следните основни направления:

1. Извършените лесокултурни дейности през 2021 година са както следва:

- ✓ Отглеждане на 2-годишни иглолистни горски култури – 3дка:
 - Ръчно плевене и разрохване на почвата в тераси с широчина от 40 см. до 70 см.
 - изрязване плевели със сърп, когато не се плевят и разрохва
- ✓ Маркирани са 31 947 м³ стояща маса с клони.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени от служители на ТП ДГС „Смолян“.

Преди маркиране на насажденията и започване на предвидените за провеждане горскостопански дейности се попълва „Лист за предварителна идентификация на ключови елементи на околната среда и социално въздействие, дефиниране на мерки за опазване при маркиране и дърводобив“ от служителите на ТП ДГС „Смолян“ (Приложение 3).

Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба, Закона за горите и подзаконовите нормативни актове.

При изготвяне на технологичните планове и карнет-описите се отразяват съответните видове консервационни стойности като се дават предписания за изпълнение на горскостопанските дейности, с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен служителите на ТП ДГС „Смолян“ следят за правилното прилагане и спазване на изисквания по отношение на ГВКС, опазването на растителните и животински видове и техните местообитания.

2. Добитата и реализирана дървесина за период 01.01.2021 до 31.12.2021 година по данни от информационната система на ИАГ е както следва:

- ✓ Добити от местно население:
 - по тарифа на корен – 3 712 м³ :
 - ❖ дърва за огрев – 3 627 м³
 - ❖ строителна дървесина – 85 м³
 - по ценоразпис от временен склад – 6 м³
- ✓ реално добита дървесина – 17 556 м³
 - ❖ едра строителна дървесина – 5 963 м³
 - ❖ средна строителна дървесина – 4 543 м³

- ❖ дребна строителна дървесина - 36 м³
- ❖ дърва за огрев – 4 039 м³
- ❖ ОЗМ – 2 975 м³
- ✓ Продажба на дървесина от склад – 39 м³
- ✓ Продажба на прогнозни количества дървесина – 14 831 м³
- ✓ Продажба на стояща дървесина на корен – 14 047 м³
- ✓ Общо реализирана дървесина за ТП ДГС „Смолян“ - 33 337 м³, в т.ч.
 - по чл.193 от ЗГ – 641 м³
 - дарения – 7 м³
 - лични нужди – 60 м³

Изпълнението на годишния план е 105 % спрямо разчета за годината. Предвид бързото усвояване на повредената дървесина от абиотични и биотични фактори е довело до превишението на годишния план.

През 2021 година са сключени 58 броя договори, от които 16 за добив на дървесина, 16 за продажба на прогнозни количества дървесина и 13 за продажба на стояща дървесина на корен.

3. Социални споразумения.

Към 31.12.2021 г. в стопанството няма постъпили жалби от страна на работещите. През 2020 год. има действащ колективен трудов договор, който е сключен през 2019 год.

4. Годишна програма за обучение на служителите на ТП ДГС „Смолян“ и работниците на фирмите изпълнители през 2021 г.

- Обучение по сертификация
- Обучение по безопасност и здраве при работа
- Обучение по използване на лични предпазни средства
- Обучение по лесозащита.
- Обучение по охрана и контрол на горските територии
- Обучение по ЗБУТ организирано от Служба по трудова медицина, гр.Смолян.

Обученията предвидени по годишната програма на ТП ДГС „Смолян“ за 2021 год. са проведени при спазване на противоепидемиологичните мерки при спазване на дистанция 1,5 м, предвид въведените ограничения с оглед предотвратяване разпространението на Коронавирус (COVID-19), както и спазване епидемиологичните мерки, дадени от Министерството на здравеопазването, прилагане на Заповед № РД 09-254 / 10.03.2020 год. на Министерството на земеделието, храните и горите и писмо с изх.№ 20 – изх.-2091-01 / 12.03.2020 год. на Директора на ЮЦДП гр.Смолян за предприемане на мерки за предотвратяване на разпространението на COVID -19.

През 2021 година е извършен ремонт на 30 км съществуващи горски пътища. Горските пътища минават през територии с няколко вида собственост (държавна, частна и общинска), това затруднява опазването им и безпроблемното преминаване на дърводобивните фирми. Като за опазване на пътищата фирмите извършващи горскостопански дейности са информирани и са им издавани разрешителни за достъп /43 бр./ на превозните средства с указания за преустановяване на движение при лоши метеорологични условия.

4. През пролетта на 2021 год. е извършено попълване с контейнерни фиданки от черен бор в горски територии - държавна собственост. Презалесената площ е в размер на 3,0 дка и

попада в отдел 139-а /местността Хасовица/. Засадени са 180 бр. контейнерни фиданки от черен бор.

Есента е направена инвентаризация на културата, която е с прихващане от 81%.

Все още проблем се явява снабдяването от страна на по-малките местни фирми със защитно работно облекло.

III. ВИД И КОЛИЧЕСТВО НА ДОБИТИТЕ ПРОДУКТИ (ВКЛ. НЕДЪРВЕСНИ ГОРСКИ ПРОДУКТИ).

Добити са следните продукти от горски територии държавна собственост, стопанисвани от ТП ДГС „Смолян“:

- ✓ Дървесина – 31 798 куб. м. лежаща маса от различни категории и сортименти: трупи за бичене I и II качество, обли греди, ритловици, технологична дървесина, ОЗМ и дърва за огрев.
- ✓ Събрани са 879,50 лв. от недървесни горски продукти:
 - ❖ за добив на гъби – 570,00 лв.,
 - ❖ за събиране на 1000 кг лишеи - 30,00 лв.
 - ❖ за бране на иглолистни шишарки – 120,00 лв.,
 - ❖ за закупуване на 44 бр. коледна елха – 159,50 лв..

IV. ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРИТЕ (РЕЗУЛТАТИ ОТ ЛЕСОПАТОЛОГИЧНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И ЛЕСОЗАЩИТНИ МЕРОПРИЯТИЯ).

От извършените лесопатологични обследвания, постъпилите и регистрираните сигнални листове за нападения от абиотични и биотични фактори, както и оценка на здравословното състояние на горите в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян“ се установи:

1. За повреди от абиотични фактори в държавна горски територии на стопанството са подадени общо 121 бр. сигнали листове за ветровал, ветролом, снеговал, снеголом.

2. За повреди от биотични фактори са подадени 69 бр. сигнални листове за типограф, корояд.

Общо подадените сигнални листове са 190 броя сигнални листове.

Може да се направи заключение, че здравословното състояние на горите в териториалния обхват на дейност на ТП ДГС „Смолян“ е в добро общо състояние, но е необходимо да се вземат мерки за подобряването му. Тези мерки трябва да включват бързото усвояване на дървесината с нанесени повреди от абиотични фактори и ограничаването разпространението на повреди от биотичните фактори.

V. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ПОПУЛАЦИИТЕ ОТ РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ, ПОЧВИТЕ И ВОДНИТЕ РЕСУРСИ;

След приключване на горскостопанските дейности /изведени сечи/ през 2021 година е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда, съседни имоти и инфраструктурата на територията на ТП ДГС „Смолян“. От изготвените

и представени оценки на въздействието на горскостопанските мероприятия, може да се направят следните по общи констатации:

1. Повреди по подраста в насажденията след изведените сечи не са установени.
2. Не са констатирани повреди над допустимите /над 2% по брой от оставащите на корен дървета/ по оставащия дървостой.
3. В насажденията с изведени сечи е оставена мъртва дървесина (стояща и лежаща), с цел запазване на биоразнообразието.
4. Въздействие върху идентифицираното биоразнообразие, при установяване, се описва в технологичния план и карнет-описа на насажденията. Спазват се определени мерки за тяхното опазване.
5. При наличие на водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията се определят мерки за опазването им. Те се отбелязват както в листа за предварителна оценка, така и в карнет-описа и технологичния план на насаждението.
6. Не са констатирани негативни въздействия върху съседни насаждения при правените оценки.

Позовавайки се на направените констатации, са взети следните мерки за намаляване на отрицателното въздействие: увеличаване контрола при движение на превозните средства по горските автомобилни пътища, проверка на разрешителните за достъп в ГТ и спазване на ограниченията за движение на товарните превозни средства на всички ползватели. Нарушената горска пътна инфраструктура се ремонтира със собствен багер - товарач. С негова помощ ще се ограничат и ерозионните процеси в съществуващите пътища чрез изграждането на отводнителни канавки.

VI. МОНИТОРИНГ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ, ВКЛ. МОНИТОРИНГ НА ВКС;

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1., ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и/или зони, както и за ограничения посочени в заповедите за обявяването им и изискванията на плановете им за управление.

През периода на проучването са извършени наблюдения и има попълнени формуляри за:

ВКС 1.2 Застрашени, изчезващи и ендемични видове

1. Мечка (*Ursus arctos*) – през 2021 година има провеждан мониторинг на мечката съвместно с РИОСВ, като са открити следи и леговища на територията на стопанството. Съществува реална опасност от браконьерство.

2. Дива коза (*Rupicapra rupicapra balcanica*) – през 2021 година има провеждан мониторинг на дивата коза съвместно с РИОСВ гр. Смолян, като са открити следи на територията на стопанството. Съществува реална опасност от браконьерство.

ВКС 1.3 Критични концентрации на видове

1. Глухар (*Tetrao urogallus*) – открити са няколко токовища на глухари, наблюдава се много добра популация по численост. Популацията е застрашена от браконieri и хищници.

ВКС-3 Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, или съдържащи се в такива.

1. G1.61 Medio-European acidophilous [*Fagus*] forests /Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви./

2. G1.63 Medio-European neutrophile [*Fagus*] forests /**Неутрофилните букови гори.**/
3. G1.66 Medio-European limestone [*Fagus*] forests /**Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плитки почви от типовете лесивирани файоземи и рендзини.**/
4. G1.69 Moesian [*Fagus*] forests /**Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*).**/
5. G3.16 Moesian [*Abies alba*] forests /**Гори от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*)/**
6. G3.1E1 South-eastern Moesian [*Picea abies*] forests /**Гори от обикновен смърч по-често смесени с участие на обикновена ела (*Abies alba*), бял бор (*Pinus sylvestris*) и обикновен бук (*Fagus sylvatica*).**/
7. G3.56(0) [*Pinus pallasiana*] and [*Pinus banatica*] forests /**Паласов черен бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*).**/
8. Неместни видове дървета и храсти (*Pseudotsuga menziensis* – зелена дугласка, *Larix europaea* - лиственица)
9. **Гори във фаза на старост (Old growth forests)**
10. **Представителни образци**

Неразделна част от доклада са и попълнените формуляри за извършения мониторинг (за животни, растения и екосистеми) от служителите на ТП ДГС „Смолян“ през 2021 година в териториалния обхват на стопанството.

Анализирайки данните от извършеното проучване в периода месеци Януари-Декември 2021 година, в изпълнение на ежегодния мониторинг на биологичното разнообразие на ГВКС и прилагане принципите на устойчивото използване на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в ТП ДГС „Смолян“ показват, че не са констатирани пропуски и нарушения по стопанисване на горите попадащи в гори с висока консервационна стойност.

През периода в проучваната на територията на ТП ДГС „Смолян“, не са картирани находища на растителни видове включени в Приложение 1 към националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Смолян“ поради това, че такива не са идентифицирани в границите на проучваната територия.

Прилаганите лесовъдски системи и дейности в горите с висока консервационна стойност, благоприятстват за осигуряването на основните функции, като социално-хигиенни, защитно-водохранни и противопожарни функции.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е много добро, което е резултат на добрите лесовъдски практики прилагани се в горите на ТП ДГС „Смолян“, чрез спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на сечите.

Биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление в ТП ДГС „Смолян“, е приоритет за преодоляване на негативното влияние и изменение на климата.

Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението, на които са обсъждани въпроси за устойчиво ползване на горите, свързани с опита и прилагане на полезни практики от колектива в горите на ТП ДГС „Смолян“.

VII. СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ - ПРОМЕНИ В ОБЩЕСТВОТО И/ИЛИ ОТНОШЕНИЕТО ИМ СПРЯМО ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ И ДЕЙНОСТИ;

Отношението на местното общество се променя с оглед на природните бедствия, които се наблюдават през последните години. Запознаване на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горската сертификация ще удостовери, че стопанисването и управлението на горските територии – държавна собственост от ТП ДГС „Смолян” се осъществява по отговорен начин съчетаващ екологичните, икономически и социални ползи на горите.

Върху горските територии идентифицирани като ВКС 6, няма значими отрицателни въздействия от дейността на ТП ДГС "Смолян".

VIII. СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ, СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНИСВАНЕТО НА ГОРИТЕ.

Проведени са срещи с кметствата и общините свързани с дейност и възможности за поставяне на различни проблеми на кметствата от община Смолян.

Разглеждани са въпроси свързани с права и задължения на местните общности, засегнати и заинтересовани страни, свързани с дейността на територията;

- ✓ предстоящи и планирани горскостопански мероприятия;
- ✓ подходящи възможности за заетост, обучения и други услуги, които ДГС предлага; възможности за местно и социално-икономическо развитие вкл. Възможни съвместни дейности, проекти и инициативи с местните общности засегнати и заинтересовани страни (приемно-предавателни протоколи, актове за дарение, благодарствени писма и други документи);

- ✓ мерки за опазване на местата със специално и културно, екологично, икономически и религиозно или духовно значение на местните общности, обсъждане на въпроси, проблеми възникнали по време на съвместната ни работа с отделните заинтересовани страни.

- ✓ относно задоволяване нуждите на местното население с дърва за огрев и строителна дървесина за собствени нужди.

Кметствата и общините са писмено информирани относно вида на дейност, обекти, местности, сключени договори и маршрути на движение на транспортните средства по горските автомобилни пътища на ТП ДГС „Смолян”.

Местните жители закупуват дърва за огрев по утвърден ценоразпис. Позволителните за сеч се издават на домакинствата по списък, който се предоставя от кмета на всяко населено място.

Домакинствата се снабдяват и закупуват дърва за огрев и от собственици на недържавни гори, които се явяват основен конкурент на стопанството при задоволяване нуждите на местното население.

IX. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА И ПРОДУКТИВНОСТТА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО.

За подобряване ефективността и продуктивността на горското стопанство при спазване принципите и критериите на Националния стандарт на горската сертификация, е необходимо

балансирано и отговорно отношение в различните направления - екологични, икономически и социални, които са обвързани с голям брой заинтересовани страни. За спазване принципите и критерии по горска сертификация се налага отстраняване на пропуските, по отговорен подход от служителите на стопанството свързан с мониторинг на въздействието на горскостопански дейности и регулярен мониторинг на идентифицираните ГВСК. За популяризиране ползите от природосъобразното стопанисване и резултатите от прилагането на правилата на горската сертификация и управлението на горите на ТП ДГС „Смолян” е необходимо подобряването на комуникацията с всички заинтересовани страни.

В резултат на извършения мониторинг ТП ДГС „Смолян” приключва 2021 година с добър екологичен резултат.

Директор при
ТП ДГС „Смолян“:.....п*.....
/инж. Васил Палагачев/

**Налице е положен подпис, като същия е заличен съгласно Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679).*